

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S., Z.**, proti žalovanému **JUDr. J. T.**, so sídlom kancelárie v P., správcovi konkurznej podstaty A., a. s. V., P., **o určenie právneho dôvodu prihlásenej pohľadávky vo výške 1 407,56 eur**, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 25. 03. 2011, č. k. 13Cbi 1/2011–28, jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zastavil konanie o žalobe, ktorou žalobca žiadal určiť, že nim do konkurzu prihlásená pohľadávka je po práve pohľadávkou proti podstate podľa § 31 ods. 1 písm. f) zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len ZKV). Súd prvého stupňa takto rozhodol z odôvodnením, že 13. decembra 2010 bolo v Obchodnom vestníku uverejnené rozvrhové uznesenie krajského súdu v Košiciach z 6. decembra vydané pod sp. zn. 5K 169/2001, v ktorom pohľadávka žalobcu nebola vôbec zahrnutá. Tento nedostatok bol odstránený doplňujúcim rozvrhovým uznesením z 16. marca 2011, podľa ktorého sa pohľadávka žalobcu neuspokojuje. V konaní neboli žiadne pochybnosti o právnom dôvode a výške pohľadávky, keďže správca pohľadávku uznal. Spornou zostala len otázka jej uspokojovania. Bola vyriešená v rozvrhovom uznesení, preto možno konštatovať, že ide o rozhodovanie medzi rovnakými účastníkmi s rovnakým predmetom konania. Z uvedeného dôvodu konanie podľa § 103 v spojení s § 104 ods. 1 a § 83 O. s. p. zastavil.

Proti uzneseniu podal odvolanie žalobca. Žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že ide o pohľadávku, ktorá

mu bola proti úpadcovi priznaná právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Prešove zo 17. marca 2010 č. k. 17 C 9/1999 – 475 titulom náhrady trov konania podľa § 148 ods. 1 O. s. p. Pohľadávku prihlásil do konkurzu a správca mu listom z 8. septembra 2010 oznámil, že pohľadávka bola zahrnutá do konečnej správy a po jej schválení, budú všetky pohľadávky vysporiadané na základe konkurzu. V rozvrhovom uznesení však pohľadávka proti podstate vôbec nebola zahrnutá. Proti uzneseniu podal odvolanie, ktoré súd posúdil ako návrh na opravu uznesenia.

Doplňujúcim uznesením rozhodol, že sa jeho pohľadávka proti podstate neuspokojuje. Podal preto incidenčnú žalobu, súd prvého stupňa však konanie o nej nesprávne zastavil. Je toho názoru, že Krajského súdu v Košiciach postupoval nesprávne keď ho nevyzval na podanie incidenčnej žaloby, hoci podľa § 29 ods. 5 ZKV bol povinný tak urobiť. Nesprávne tiež pohľadávku posúdil podľa § 33 ods. 1 ZKV, podľa ktorého z uspokojenia sa vylučujú trovy účastníkov konkurzu, ktoré im vznikli účasťou v konkurznom konaní a v konaniach súvisiacich s konkurzom. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje len na trovy konania, ktoré vznikli v konkurznom konaní alebo v konaniach s konkurzom súvisiacich. V konaní, v ktorom mu trovy vznikli a boli priznané však žalobca (štát – Okresný súd v Prešove) nebol účastníkom konania. Žalovaný (v konaní Okresného súdu Prešov sp. zn. 17 C 9/1999 žalobca) bol zaviazaný zaplatiť konajúcemu súdu trovy, ktoré mu vznikli tým, že zo štátnych prostriedkov zaplatil znalcovi znaleckú odmenu (§ 148 ods. 1 O. s. p.). Ide jednoznačne o pohľadávku proti podstate, na ktorú sa konkurzným súdom citovaný § 33 ods.1 písm. b) ZKV nevzťahuje a ktorá mala byť uspokojená ako pohľadávka proti podstate podľa § 31 ods. 3 písm. a), v spojení s ods. 1 písm. f) a ods. 6 písm. l) ZKV.

Nesprávny je názor súdu prvého stupňa, že ide o prekážku súdneho konania – litispendenciu. V prejednávanej veci sa nejedná o konanie vo veci, ktorá už bola rozhodnutá. Skutočnosť, že pohľadávka bola riešená v rozvrhovom uznesení nezakladá takúto prekážku. Konanie o určení popretej pohľadávky je samostatným konaním v ktorom sa osobitné procesné ustanovenia ZKV neuplatňujú. Ide o samostatné sporové konanie, kde sa rozhoduje rozsudkom a konanie sa vedie podľa ustanovení O. s. p.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť. Uviedol, že pohľadávka bola v plnom rozsahu uznaná avšak z uspokojenia bola vylúčená podľa § 33 ods. 1 ZKV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie a po prejednaní veci podľa § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania, dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

Predmetom a zmyslom konkurzného konania je usporiadanie majetkových pomerov úpadcu a pomerné uspokojenie veriteľov. Jedným zo základných účinkov vyhlásenia konkurzu na majetok, ktorý umožňuje splnenie účelu konkurzu je zánik možnosti individuálneho uspokojovania pohľadávok veriteľov. Od vyhlásenia konkurzu môžu byť pohľadávky veriteľov uspokojované len v rámci konkurzu v ktorom musia byť uplatnené spôsobom určeným špeciálnym procesným predpisom, ktorým je Zákon o konkurze a vyrovnaní. Tomuto cieľu slúži špecifická štruktúra konkurzného konania charakterizovaná jednotlivými etapami konania. Z uvedeného pohľadu sa v konkurznom konaní uplatňuje koncentračná zásada, čo znamená, že následnosť jednotlivých fáz konkurzného konania je zákonom presne daná. Daná je tým časová obmedzenosť jednotlivých procesných úkonov účastníkov konkurzného konania ale aj úkonov súdu.

Uvedené platí aj pre možnosť uplatňovania práv veriteľov formou žalôb, ktoré sú základom pre konania vyvolané konkurzom (nepresne tzv. incidenčných žalôb). Uvedené konania majú charakter procesných žalôb, čo znamená, že možnosť ich použitia je bezprostredne viazaná na existenciu iného (základného) konania, v tomto prípade konania konkurzného. Treba prisvedčiť žalobcovi, že uvedené konania majú sporový charakter a spravujú sa Občianskym súdnym poriadkom. Podmienky ich prípustnosti však určuje ZKV.

Podmienkou vedenia konania o určenie pravosti do konkurzu prihlásenej pohľadávky je okrem riadneho prihlásenia pohľadávky aj jej popretie správcom konkurznej podstaty. Bez popretia pohľadávky (§ 23 ods. 2 ZKV) nemá žaloba na určenie pravosti, výšky alebo poradia základ ani zmysel. Vychádzajúc z účelu a charakteru určovacej žaloby jej uplatnenie má význam len v etape konkurzného konania vyhradeného pre zisťovanie majetku úpadcu a celkovej výšky pohľadávok úpadcu. Neprichádza už do úvahy v tzv. distribučnej fáze konkurzného konania, v ktorej sa rozhoduje o konečnom rozdelení podstaty jej rozvrhom medzi veriteľov.

V obsahu spisu vyplýva, že žalobca pohľadávku do konkurzu uplatnil riadne podanou prihláškou. Správca podstaty, ani nikto z veriteľov, pohľadávku nepoprel. Vzhľadom nato, že ide o pohľadávku priznanú právoplatným rozhodnutím súdu, ani v prípade jej popretia by nebola namieste žaloba veriteľa popretej pohľadávky, ale žaloba toho, kto ju poprel (§ 23 ods. 3 ZKV). Navyše, podľa tvrdenia žalobcu v odvolaní, mu správca podstaty listom z 8. septembra 2010 oznámil, že jeho pohľadávka bola zhrnutá do konečnej správy a po jej schválení budú pohľadávky vysporiadané na základe rozvrhového uznesenia.

Konkurzný súd vydal 6. decembra 2010 rozvrhové uznesenie č. k. 5K169/2001 - 260, v ktorom nie je zmienka o žalobcom prihlásenej pohľadávke proti podstate. Na odvolanie žalobcu, ktoré posúdil ako návrh na doplnenie rozvrhového uznesenia, súd uznesením zo 16. marca 2011 č. k. 5 K 169/2001 – 301 doplnil rozvrhové uznesenie výrokom, že pohľadávka žalobcu proti podstate vo výške 1 407,56 eur sa neuspokojuje. Vecne rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 33 ods. 1 písm. b) ZKV.

Z uvedeného je zrejmé, že pohľadávka žalobcu nebola popretá, čo znamená, že sa pre účely konkurzu považuje za zistenú. Zistenie pohľadávky ešte nie je rozhodnutím o tom, že sa pohľadávka uspokojí. O tom, či a v akom rozsahu sa zistená pohľadávka uspokojí, rozhoduje súd vydaním rozvrhového uznesenia (ak pohľadávka proti podstate nebola uspokojená v priebehu konkurzu podľa § 31 ods. 1 ZKV). Zmenu rozvrhového uznesenia, ktorým bolo rozhodnuté, že zistená pohľadávka sa neuspokojuje, možno dosiahnuť len riadnym opravným prostriedkom – odvolaním. Žalobca však odvolanie proti uzneseniu, či už len proti samotnému doplňujúcemu alebo proti pôvodnému v spojení s doplňujúcim uznesením, nepodal. Zmenu rozvrhovým uznesením vytvoreného stavu, že sa pohľadávka nebude uspokojovať, nemožno dosiahnuť podaním žaloby žiadajúcej o určenie pravosti pohľadávky. Okrem už uvedených dôvodov, že žaloba nebola podaná v príslušnom štádiu konkurzného konania a pohľadávka nebola popretá, predovšetkým z dôvodu, že právoplatné rozhodnutie nemôže byť menené (pokiaľ to zákon výslovne neumožňuje) rozhodnutím vydaným v inom konaní.

Rozvrhovým uznesením konkurzný súd, v konaní na to určenom, stanoveným spôsobom rozhodol, že žalobcom uplatnená pohľadávka nebude v konkurze uspokojená. Právoplatné uznesenie je tak prekážkou, aby o rovnakej otázke, teda o tom, či bude alebo nebude pohľadávka v konkurze uspokojená súdy rozhodovali v inom konaní. Odvolací súd,

rovnako ako súd prvého stupňa, dospel k záveru, že konaniu v prejednávanej veci bráni prekážka právoplatne skončenej veci (§ 83 O. s. p.). Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým konanie zastavil preto podľa § 219 O. s. p., ako vecne správne potvrdil.

V odvolacom konaní úspešný žalovaný neuplatnil náhradu trov konania, preto mu odvolací súd náhradu nepriznal.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2011

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lucia Blažíčková